

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim Yumaklı tarafından Anayasanın 98. ve TBMM içtüzüğünün 96. Maddelerine göre yazılı olarak yanıtlandırmasını dilerim.
09.05.2024

Elvan İSİK GEZMİŞ
Giresun Milletvekili
TBMM Katip Üyesi

Küresel ısınma, artan ticaret ve ulaşım, zararlıların farklı kıtalara ve ülkelere yayılmasına ve kısa bir sürede büyük salgınlara sebep olabilmektedir. Bu türler arasındaki böcekler başlıca tarımsal zararlılar olup dünya çapında her yıl yaklaşık 1 trilyon dolarlık kayba neden olmaktadır.

İstilacı bir böcek türü olan “Kahverengi Kokarca” birçok kültür bitkisi için en tehlikeli zararlılardan olup, Çin, Japonya, Kore ve Tayvan orijinli bir türdür. Tarımsal ürünler, kabuklu yemişler, sebzeler ve süs bitkileri dahil olmak üzere yaklaşık 300 bitkide önemli zararlara sebep olmaktadır.

Avrupa'da, ilk olarak 2004 yılında rapor edilmiş ve pek çok Avrupa ülkesine yayılmıştır. İlk olarak 2017 yılında İstanbul'dan, daha sonra aynı yıl Artvin ilinden Türkiye'ye girişi bildirilen “Kahverengi Kokarca” isimli zararlının, özellikle Karadeniz Bölgesi'nde fındık başta olmak üzere yüzlerce bitki türüne çok büyük zarar vereceği ifade edilmektedir.

“Kahverengi Kokarca” potansiyel dağılım alanlarına ve ekolojik gereksinimlerine göre hazırlanan risk haritası incelendiğinde, Karadeniz bölgesinin özellikle kıyı kesimlerinin böcek için en uygun iklim koşullarına sahip olduğu görülmektedir.

Ülkemizin bu istilacı tür açısından potansiyel risk altındaki bölgeleri düşünüldüğünde kısa vadede fındığın Karadeniz Bölgesi'nde tehdit altındaki en önemli ihracat ürünlerinden biri olduğu anlaşılmaktadır. Dünyanın en büyük fındık üreticisi ve ihracatçısı olan ülkemizde “Kahverengi Kokarca”nın hızlı bir şekilde yayılmaya devam etmesi ve zararlının fındıkta direk olarak meyve üzerinden beslenmesi nedeniyle ciddi verim ve kalite kayıplarına neden olmaktadır.

Ülkemiz genelinde de “Kahverengi Kokarca” ciddi bir şekilde ele alınmalı ve daha fazla yayılmadan mücadele programı başlatılarak kontrol altına alınmaya başlanmalıdır. Ayrıca, böceğin biyolojisi ve özellikle klasik biyolojik mücadeleyi de içeren uygun mücadele stratejileri üzerine çalışmalar acilen yaşama geçirilmelidir.

Konuya ilişkin olarak:

1. Ülkemizde yayıldığı görülen “Kahverengi Kokarca” Karadeniz bölgesi diğer hangi bölge ve illerimize yayılmış, hangi tarımsal ürünlerimizi tehdit eder hale gelmiştir?

2. Fındık üretim alanlarında bu zararlının potansiyel yayılış alanları ve ekolojik isteklerine göre risk haritası hazırlanmış mıdır? Mücadele eylem planı ve stratejisi belirlenmiş midir? Giresun ve Ordu İllerinde tehdit hangi boyuttadır?
3. Bu mücadele kapsamında üreticiye eğitim ve profesyonel destek sağlanacak mıdır? Daha yaygın ve hızlı mücadeleye ne zaman başlamayı düşünüyorsunuz?
4. Üreticinin bireysel mücadele etmesi yerine toplu olarak mücadeleye teşvik edilmesi ve farklı mücadele yöntemlerini Üniversiteler, Araştırma kuruluşları, Kamu, STK, Çiftçi örgütleri, çiftçiler her bireyi kapsayacak biçimde uygulamayı ne zaman hayata geçireceksiniz? Bu konuda farklı mücadele yöntemleri ve bir seferberlik şeklinde bir çalışmanın hemen başlatılması sağlanacak mıdır? Pilot bahçelerde yürütülen mücadelenin etkin ve hızlı bir sonuç vermesi beklenebilir mi?
5. Ülkemiz fındık “Yeşil Kokarca” ve sebep olduğu üretim kayıplarına çözüm üretebilmiş midir? Bu zararlıdan daha yüksek üreme yeteneğine sahip istilacı tür kahverengi kokarca’nın özellikle Doğu Karadeniz fındık üretimini bitirecek ve büyük ekonomik kayıplar oluşturacak bir tehdit haline gelmeden devletin tüm imkanlarının, mevcut mekanik, biyoteknik ve kimyasal kontrol yöntemlerini üreticiye ücretsiz sunması sağlanacak mıdır?
6. Her bir üreticiye ücretsiz ve yeterli sayıda tuzak verilmesi ve bunun hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesi sağlanacak mıdır?
7. Mücadele kapsamında kullanılacak Samuray Arısı üretim Laboratuvarı Giresun İlinde neden kurulmamıştır?
8. Fındık kurdu ile mücadele dönemi sona ermeden kimyasal mücadelenin tüm üreticilerimizi kapsayacak biçimde gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği konusunda çalışma yürütülmüş müdür?
9. 2024 yılı hasat sezonu ve fındığın nohut büyüklüğüne ulaşmadan zararlıya karşı etkin bir mücadele ve sonuç alınacak mıdır?